

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Είχα πάει διακοπές στο Βερολίνο με την κοπέλα μου, τη Λουίζ Κόνσινταϊν. Είναι μπατσίνα, ντετέκτιβ επιθεωρήτρια στη Μητροπολιτική Αστυνομία, αλλά δεν θα την κατηγορήσουμε γι' αυτό. Ειδικά από τη στιγμή που είναι υπερβολικά όμορφη. Η φωτογραφία στο σήμα της θα ταίριαζε πιο πολύ σε διαφήμιση νέου αρώματος: *Άστρ από τη Moschino, σε συλλαμβάνει*. Αλλά η δική της είναι μια πολύ φυσική ομορφιά και είναι τέτοια η ικανότητα της Λουίζ να γοητεύει, που πάντα μου θυμίζει ένα από εκείνα τα βασιλικά ξωτικά στον *Άρχοντα των δαχτυλιδιών*: την Γκαλάντριελ ή την Άργουεν. Αυτό είναι καθοριστικό για μένα. Πάντα αγαπούσα τον Τόλκιν. Πιθανότατα και τη Λουίζ.

Περπατήσαμε πολύ στην πόλη και είδαμε τα αξιοθέατα. Τον περισσότερο χρόνο που περάσαμε εκεί κατόρθωσα να μείνω μακριά από την τηλεόραση και το Παγκόσμιο Κύπελλο. Προτιμούσα πιο πολύ να θαυμάζω τη θέα προς την πύλη του Βρανδεμβούργου από το δωμάτιο του ξενοδοχείου μας, που ήταν η καλύτερη στην πόλη, ή να διαβάζω ένα βιβλίο· αλλά κάθισα να δω την κλήρωση του Τσάμπιονς Λιγκ στο Αλ-Τζαζίρα. Το απαιτούσε η δουλειά.

Ως συνήθως, η κλήρωση έγινε μεσημέρι στο αρχηγείο της ΟΥΕΦΑ στη Νιόν της Ελβετίας. Ο πρόεδρος της ομάδας, ο Φιλ Χόμπντεϊ, βρισκόταν σε ένα σκεπτικό ακροατήριο και τον έπιασε το μάτι μου να δείχνει πολύ βαριεστημένος. Σίγουρα δεν ζήλευα τα συγκεκριμένα του καθήκοντα. Καθώς πλησίαζε η στιγμή της κλήρωσης, ήμουν στο Skyrp με τον Βίκτορ που μου μιλούσε από την

τεράστια σουίτα-ρετιρέ στο ξενοδοχείο Copacabana Palace στο Ρίο. Καθώς περιμέναμε να βγει το δικό μας μικρό μπαλάκι από μία από τις γυάλες, για να το ξεβιδώσει ο διάσημος καλεσμένος – μια κουραστική και γελοία διαδικασία – ο Βίκτορ κι εγώ συζητούσαμε την τελευταία μας μεταγραφή: τον Προμηθέα.

«Θα υπέγραφε για την Μπαρτσελόνα, αλλά τον έπεισα να προτιμήσει εμάς», είπε ο Βίκτορ. «Είναι λίγο ξεροκέφαλος, αλλά είναι αναμενόμενο από ένα σπάνιο ταλέντο σαν κι αυτόν».

«Ας ελπίσουμε ότι δεν θα αποδειχθεί δύσκολος χαρακτήρας όταν έρθει στο Λονδίνο».

«Ω, δεν αμφιβάλω ότι ο Προμηθέας θα χρειαστεί έναν υπάλληλο διασύνδεσης να είναι πάντα δίπλα του, να του δίνει συμβουλές για όσα προκύπτουν και να τον κρατάει μακριά από προβλήματα. Ο ατζέντης του παιδιού, ο Κότζο Ιρόνσι, έχει αρκετές προτάσεις σχετικά με αυτό».

«Νομίζω πως το καλύτερο θα ήταν να τον ορίσει η ομάδα, όχι ο ατζέντης του. Θέλουμε κάποιον που είναι υπόλογος στην ομάδα όχι στον παίχτη· διαφορετικά, δεν θα μπορέσουμε να τον ελέγξουμε. Το έχω ξαναδεί στο παρελθόν. Ξεροκέφαλα παιδιά που νομίζουν ότι τα ξέρουν όλα. Υπάλληλους διασύνδεσης που παίρνουν το μέρος των παιχτών και καλύπτουν τις ατασθαλίες τους».

«Μάλλον έχεις δίκιο, Σκοτ. Αλλά θα μπορούσε να ήταν και χειρότερα, ξέρεις... τα αγγλικά του παιδιού τουλάχιστον είναι αρκετά καλά».

«Το ξέρω», του είπα. «Διάβασα αυτά που έγραψε στο Twitter πριν από το παιχνίδι της Νιγηρίας με την Αργεντινή στον Έκτο Όμιλο».

Δεν ήμουν απόλυτα σύμφωνος με τον Βίκτορ για το αν αυτό ήταν θετικό· μερικές φορές είναι καλύτερο για την ομάδα αν κάποιος παίχτης με μεγάλο εγωισμό δεν μπορεί να γίνει εύκολα καταννητός. Μέχρι στιγμής είχα αντισταθεί στον πειρασμό να αναφερθώ στη μοίρα του μυθολογικού Προμηθέα. Τιμωρημένος από

τον Δία επειδή έκλεψε τη φωτιά και την έδωσε στους ανθρώπους, τον αλυσόδεσαν σε ένα βράχο εκεί όπου ένας αετός έτρωγε το σκώτι του κάθε μέρα, μόνο που αυτό ξανάβγαινε τη νύχτα, επειδή, ασφαλώς, ο Προμηθέας ήταν αθάνατος. Τι τιμωρία, γαμώτο.

«Κοίτα, Βίκτορ, αφού τον έχεις γνωρίσει, ίσως να βοηθούσε αν έπειthes το παιδί να σταματήσει να ανεβάζει στο Twitter μηνύματα για το πόσο ταλαντούχος είναι. Έτσι θα κάνει τον βρετανικό τύπο να τον αφήσει ήσυχο, όταν έρθει στην Αγγλία».

«Τι είπε;»

«Κάτι για τον Λιονέλ Μέσι. Είπε ότι όταν βρεθούν στο γήπεδο, θα είναι σαν τη μονομαχία Ναδάλ εναντίον Φέντερερ, μόνο που περιμένει να βγει νικητής».

«Δεν είναι και τόσο άσχημο αυτό, είναι;»

«Βικ, ο Μέσι τα έχει κερδίσει τα γαλόνια του. Ο άνθρωπος είναι φαινόμενο. Ο Προμηθέας χρειάζεται να μάθει και λίγη ταπεινοφροσύνη, αν πρόκειται να επιβιώσει στην Αγγλία». Έριξα μια ματιά στην τηλεόραση. «Για περίμενε. Ήρθε η σειρά μας νομίζω».

Η Λόντον Σίτι κληρώθηκε να παίξει εναντίον μιας ελληνικής ομάδας, του Ολυμπιακού, με το εκτός έδρας παιχνίδι του προκριματικού να είναι στον Πειραιά προς τα τέλη Αυγούστου. Είπα τα νέα στον Βίκτορ.

«Δεν ξέρω, καλό είναι αυτό;» ρώτησε ο Βίκτορ. «Εμείς εναντίον των Ελλήνων;»

«Ναι, έτσι νομίζω, αν και φυσικά ο Πειραιάς είναι καυτή έδρα».

«Είναι καλή ομάδα;»

«Δεν ξέρω και πολλά γι' αυτούς», είπα. «Εκτός από το ότι η Φούλαμ αγόρασε τον βασικό τους επιθετικό για δώδεκα εκατομμύρια λίρες».

«Άρα, αυτό είναι προς όφελός μας».

«Υποθέτω. Φαντάζομαι όμως πως θα πρέπει σύντομα να πάω στην Ελλάδα να τους δω. Να φτιάξω φάκελο».

Η Λουίζ είχε μείνει ήσυχη κατά τη διάρκεια της κουβέντας μου

με τον Βίκτορ, αλλά όταν τέλειωσε η συνομιλία μας στο Skyrre, είπε: «Θα είσαι μόνος σου στο συγκεκριμένο ταξίδι, νομίζω, αγάπη μου. Έχω πάει στην Αθήνα. Υπήρχε γενική απεργία και ολόκληρη η πόλη βρισκόταν σε αναταραχή. Φασαρίες στους δρόμους, παντού γκραφίτι, σκουπίδια αμάζευτα, μια μοχθηρή Δεξιά, βόμβες μολότοφ σε βιβλιοπωλεία. Ορκίστηκα να μην ξαναπάω εκεί πέρα».

«Νομίζω πως κάποτε ήταν χειρότερα απ' ό,τι τώρα», είπα. «Από όσα διαβάζω στις εφημερίδες, τα πράγματα μοιάζουν καλύτερα μετά τις ψηφοφορίες στην ελληνική βουλή για το δημόσιο χρέος».

«Χμμ. Δεν έχω πειστεί. Απλώς θυμήσου, οι Έλληνες έχουν την κατάλληλη λέξη: *χάος*».

Αφού τέλειωσε η κλήρωση, η Λουίζ κι εγώ πήγαμε για φαγητό με τον Μπάστιαν Χέλινγκ, έναν παλιό φίλο που προπονεί τη Χέρτα Βερολίνου. Η Χέρτα δεν είναι εξίσου επιτυχημένη ομάδα με την Ντόρτμουντ και την Μπάγερν Μονάχου, αλλά είναι μόνο θέμα χρόνου και χρημάτων, που το Βερολίνο έχει σε αφθονία. Το πρόσφατα ανακαινισμένο στάδιο ήταν ο χώρος διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων του 1936. Με θέσεις για εβδομήντα πέντε χιλιάδες θεατές, είναι ένα από τα πιο εντυπωσιακά στην Ευρώπη. Από τη στιγμή που συνέχεια πολλοί άνθρωποι μετακομίζουν στο Βερολίνο – και ιδιαίτερα νέοι άνθρωποι – η ίδια η ομάδα, που πρόσφατα ανέβηκε στην Μπουντεσλίγκα, έχει ισχυρή βάση φιλάθλων. Η αγγλική Πρέμιερ Λιγκ μπορεί να μη συγκρίνεται με κανέναν και η Ισπανία μπορεί να διαθέτει τις δύο καλύτερες ομάδες στον κόσμο, αλλά για όποιον γνωρίζει οτιδήποτε από ποδόσφαιρο, το μέλλον προδιαγράφεται αποφασιστικά γερμανικό.

Συναντήσαμε τον Μπάστιαν και τη σύζυγό του, Γιούτα, στο «εστιατόριο-σφαίρα», στην κορυφή του παλιού τηλεοπτικού πύργου και, όταν σταματήσαμε να μιλάμε για την εκπληκτική θέα της πόλης και της πρωσικής εξοχής που την περικλείει, τον εξαιρετικό

καιρό που απολαμβάναμε και το Παγκόσμιο Κύπελλο, το θέμα μας έγινε το Τσάμπιονς Λιγκ και η κλήρωση της Σίτι με τον Ολυμπιακό.

«Ξέρεις, όταν τελειώσει το Παγκόσμιο Κύπελλο, η Χέρτα θα κάνει περιοδεία για να παίξει μερικά φιλικά στην Ελλάδα», είπε ο Μπάστιαν. «Ενάντια στον Παναθηναϊκό, στον Άρη Θεσσαλονίκης και στον Ολυμπιακό. Οι ιδιοκτήτες των ομάδων θεωρούν πως θα κάνει καλό στις ελληνογερμανικές σχέσεις. Για ένα διάστημα, η Γερμανία δεν ήταν καθόλου δημοφιλής στην Ελλάδα. Ήταν σαν να μας κατηγορούσαν για όλα τους τα οικονομικά προβλήματα. Ας ελπίσουμε ότι η περιοδεία μας θα θυμίσει στους Έλληνες όσα καλά έχει κάνει η Γερμανία για την Ελλάδα. Εξ ου και το όνομα της διοργάνωσης στη χερσόνησο: Κύπελλο Σλίμαν. Ο Ερρίκος Σλίμαν ήταν ο Γερμανός που ανακάλυψε την περίφημη μάσκα του Αγαμέμνονα, που μπορείς να δεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αθήνα. Ένας από τους χορηγούς της ομάδας λανσάρει ένα καινούργιο προϊόν στην Ελλάδα και η διοργάνωση αυτή θα βοηθήσει να μπει λίγο γράσο στους τροχούς. *Φακελάκι** νομίζω λέγεται. Ίσως και *μίζα*.**»

«Δεν νομίζω ότι μπορεί να λέγεται *φακελάκι*», είπε η Λουίζ, που μιλούσε λίγα ελληνικά. «Αυτό είναι ένας φάκελος που δίνεται σε γιατρό για να φροντίσει έναν ασθενή».

«*Μίζα* τότε», είπε ο Μπάστιαν. «Σε κάθε περίπτωση, είναι ένας τρόπος να βοηθήσει η Γερμανία να μπουν λίγα χρήματα στο ελληνικό ποδόσφαιρο. Ο Παναθηναϊκός και ο Άρης ανήκουν στους οπαδούς τους, κάτι στο οποίο οι Γερμανοί πιστεύουν πολύ».

«Εννοείς», είπε η Λουίζ, «ότι δεν υπάρχουν τύποι σαν τον Βίκτορ Σοκόλνικοφ και τον Ρόμαν Αμπράμοβιτς στο γερμανικό ποδόσφαιρο;»

* Ελληνικά στο κείμενο. (Σ.τ.Μ.)

** Ελληνικά στο κείμενο. (Σ.τ.Μ.)

Ο Μπάστιαν χαμογέλασε. «Όχι. Ούτε και σείχηδες. Έχουμε γερμανικούς συλλόγους που ανήκουν σε Γερμανούς και διοικούνται από Γερμανούς. Βλέπεις, όλες οι γερμανικές ομάδες είναι υποχρεωμένες από τον νόμο να διαθέτουν τουλάχιστον το πενήντα ένα τοις εκατό των μετοχών τους στους οπαδούς τους. Κι αυτό βοηθάει να μένουν χαμηλά οι τιμές των εισιτηρίων».

«Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν λιγότερα χρήματα για νέες μεταγραφές;» ρώτησε.

«Το γερμανικό ποδόσφαιρο πιστεύει στις ακαδημίες», είπε ο Μπάστιαν. «Στην ανάδειξη νέων παιχτών, όχι στην αγορά των τελευταίων αστεριών».

«Και γ' αυτό τα πάτε καλύτερα στο Παγκόσμιο Κύπελλο», είπε η Λουίζ.

«Έτσι νομίζω. Προτιμάμε να επενδύουμε τα χρήματά μας στο μέλλον, όχι στους ατζέντηδες των παιχτών. Και όλοι οι προπονητές των συλλόγων είναι υπόλογοι στα μέλη τους, όχι στα κέφια κάποιου ύποπτου ολιγάρχη». Χαμογέλασε. «Που σημαίνει ότι σε κάνα δυο χρόνια, όταν ο Σκοτ εδώ θα έχει απολυθεί από τον τωρινό του αφέντη, θα προπονήει μια γερμανική ομάδα».

«Δεν έχω παράπονο».

Αυτό δεν ήταν ακριβώς αλήθεια, φυσικά. Δεν του πολυάρεσε ο τρόπος που είχε αγοραστεί ο Προμηθέας χωρίς να με ρωτήσουν και το ίδιο ίσχυε για τον Μπεκίμ Ντεβελί. Αυτό σίγουρα δεν θα είχε συμβεί ποτέ σε γερμανικό σύλλογο.

«Πρέπει να έρθεις μαζί μας για το παιχνίδι με τον Ολυμπιακό, Σκοτ. Θα κάνεις τη μελέτη σου για τον αγώνα ως καλεσμένος της Χέρτα. Χαρά μας να έρθεις μαζί μας. Ποιος ξέρει; Μπορεί και να ανταλλάξουμε μερικές ιδέες».

«Δεν είναι κακή ιδέα. Ίσως και να το κάνω. Αμέσως μόλις τελειώσουμε τη δική μας περιοδεία για φιλικά στη Ρωσία».

«Ρωσία; Πω πω».

«Έχουμε παιχνίδια με τη Λοκομοτίβ Μόσχας, τη Ζενίτ Αγίας

Πετρούπολης και τη Δυναμό Αγίας Πετρούπολης. Ακούγεται περριεργο, αλλά νομίζω ότι θα αρχίσω πραγματικά να χαλαρώνω όταν θα έχει γυρίσει όλη η ομάδα ασφαλής από το Ρίο».

«Ξέρω ακριβώς πώς αισθάνεσαι, Σκοτ. Και για μένα το ίδιο είναι. Ακόμα κι έτσι, όμως, θεωρούσα πως εμείς παίρνουμε ρίσκο πηγαίνοντας στην Ελλάδα. Αλλά στη Ρωσία; Χριστέ μου».

Σήκωσα τους ώμους μου. «Τι μπορεί να πάει στραβά με τους Ρώσους;»

«Εννοείς πέρα απ' όλους τους τρελούς ρατσιστές που έχουν οι ομάδες για οπαδούς;»

«Εννοώ πέρα απ' όλους τους τρελούς ρατσιστές που έχουν οι ομάδες για οπαδούς».

«Κοίτα έξω από το παράθυρο. Ό,τι βλέπεις εκεί κάτω ήταν κάποτε η κομμουνιστική Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας». Χαμογέλασε ειρωνικά. «Βρισκόμαστε στο Ανατολικό Βερολίνο, Σκοτ. Την ερώτηση που έκανες – τι μπορεί να πάει στραβά με τους Ρώσους; – την κάναμε κι εμείς στον εαυτό μας κάθε μέρα. Και κάθε μέρα η απάντηση ήταν η ίδια. Τα πάντα. Τα πάντα είναι πιθανά με τους Ρώσους».

«Νομίζω ότι όλα θα πάνε μια χαρά. Ο Βίκτορ Σοκόλνικοφ έχει κανονίσει την περιοδεία. Αν δεν μπορεί εκείνος να διασφαλίσει μια περιοδεία για φιλικά χωρίς προβλήματα, τότε δεν ξέρω ποιος μπορεί».

«Εύχομαι να έχεις δίκιο, αλλά η Ρωσία δεν είναι δημοκρατία. Προσποιείται μόνο ότι είναι. Η χώρα κυβερνάται από ένα δικτάτορα που μαθήτευσε επί δικτατορίας και προώθησε την καριέρα του μέσα στη δικτατορία. Οπότε να θυμάσαι το εξής: σε μια δικτατορία μπορούν να συμβούν τα πάντα και συνήθως συμβαίνουν».

Μερικές φορές, με το πλεονέκτημα της στερνής γνώσης, η καλή συμβουλή ακούγεται πιο πολύ σαν προφητεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τα πράγματα στη Ρωσία στράβωσαν από το ξεκίνημα.

Πρώτο πρόβλημα ήταν η πτήση για την Αγία Πετρούπολη με το ειδικά μισθωμένο για την ομάδα τζετ της Aeroflot, το οποίο έφυγε από το αεροδρόμιο Σίτι του Λονδίνου με τρεις ώρες καθυστέρηση, μια αναμονή κατά την οποία δεν είχαμε ούτε ηλεκτρικό, ούτε κλιματισμό, ούτε καν νερό. Λίγο μετά την απογείωση, το αεροπλάνο έπαθε σοβαρή βλάβη, που έκανε τους περισσότερους από εμάς να σκεφτούμε ότι μπορεί να μην περπατήσουμε ποτέ ξανά μόνοι μας.* Νιώθαμε πως ήμασταν σε τρενάκι του λούνα παρκ, αλλά μέσα σε ένα Ilushin IL96 η εμπειρία δεν ήταν παρά κόλαση. Χάσαμε ύψος εκατοντάδων μέτρων πριν οι πιλότοι ξαναπάρουν υπό τον έλεγχό τους αυτή τη ρωσικής κατασκευής κινητή χέστρα με φτερά και ανακοινώσουν ότι θα αλλάζαμε πορεία προς το Όσλο για «ανεφοδιασμό καυσίμων».

Καθώς κατεβαίναμε προς το αεροδρόμιο του Όσλο, το αεροπλάνο έτρεμε σαν παλιά άμαξα και όλοι μας σκεφτόμασταν τους μπέμπηδες του Μπάσμπι και το αεροπορικό δυστύχημα του Μονάχου το 1958, όταν είχαν χάσει τη ζωή τους είκοσι από τους είκοσι τέσσερις επιβάτες. Αυτό σκέφτεται κάθε ποδοσφαιρική ομάδα όταν υπάρχει πρόβλημα με το αεροπλάνο εξαιτίας είτε του κακού καιρού είτε αναταράξεων.

* Αναφορά στο τραγούδι «You'll Never Walk Alone» που χρησιμοποιούν οι οπαδοί της Λίβερπουλ, αλλά και άλλων συλλόγων, για να στηρίζουν την ομάδα τους. (Σ.ζ.Μ.)

Που σε κάνει να αναρωτιέσαι για ποιο λόγο είναι η Aeroflot επίσημος χορηγός αερομεταφορών για τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ.

Όλα αυτά οδήγησαν τον Ντένις Αμπάγεφ, τον διατροφολόγο της ομάδας, να προσπαθήσει να δώσει το σύνθημα να αρχίσουμε τις προσευχές, κάτι που βοήθησε ελάχιστα στην πεποίθηση όλων, εκτός από εκείνους που ήταν πιο θρησκευόμενοι, ότι με κάποιον τρόπο θα επιβίωναμε. Ο Ντένις είχε ένα μάτσο πτυχία στην αθλητική επιστήμη και πριν έρθει στη Σίτι, ήταν σύμβουλος στην ομάδα της Βρετανίας για τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου, τη στιγμή που εργαζόταν και στο Αγγλικό Ινστιτούτο Αθλητισμού, αλλά δεν ήξερε τίποτα από ανθρώπινη ψυχολογία και τρόμαξε τον ίδιο αριθμό ανθρώπων με όσους παρηγόρησε. Μετά τα δυσκολότερα είκοσι λεπτά της ζωής μου, το αεροπλάνο προσγειώθηκε με ασφάλεια μέσα σε ζητωκραυγές και δυνατό χειροκρότημα και η καρδιά μου άρχισε πάλι να χτυπάει· αλλά αμέσως μόλις μπήκαμε στο κτίριο του αεροδρομίου του Όσλο, πήρα τον Ντένις στο πλάι και του είπα να μην κάνει ποτέ ξανά κάτι τέτοιο.

«Εννοείς να προσευχηθώ για όλους, αφεντικό;»

«Ακριβώς», είπα. «Τουλάχιστον, μην το κάνεις φωναχτά. Με την εξαίρεση του να φωνάζεις “*Αλλάχ ου ακμπάρ*” και να κουνάς το Κοράνι μαζί με ένα κοπίδι, δεν μπορώ να σκεφτώ κάτι πιο πιθανό να κάνει τους ανθρώπους στο αεροπλάνο να χεστούν πάνω τους από τέτοιου είδους προσευχές, Ντένις».

«Σοβαρά, αφεντικό, δεν θα το είχα κάνει, αν δεν ήταν ήδη χεσμένοι», είπε. «Φοβάμαι πως απλώς μου φάνηκε σωστό εκείνη την ώρα».

Ο Ντένις ήταν ένας ψηλός, αδύνατος, νευρώδης άντρας κοντά στα τριάντα, με κάπως μακριά μαλλιά και αρχές από μουσι ή, ίσως, το τέλος μιας μάταιης προσπάθειας να αφήσει· αν έσταζες λίγο γάλα στις τρίχες του, η γάτα θα μπορούσε να το γλείψει. Είχε σκούρο δέρμα, μάτια σαν από μαόνι και μια μύτη πάνω στην οποία θα μπορούσες να δέσεις βάρκα. Αν ο Ζλάταν είχε ένα σπα-

σικλάκι για μικρότερο αδερφό, αυτός πιθανότατα θα ήταν ίδιος ο Ντένις Αμπάγεφ.

«Το καταλαβαίνω αυτό, Ντένις. Αν πρέπει όμως να προσευχηθείς, τότε σε παρακαλώ να το κάνεις ήσυχα. Νομίζω πως θα ανακαλύψεις ότι στις υπόλοιπες αεροπορικές εταιρίες δεν αρέσει να αρχίζουν να σκέφτονται οι άνθρωποι ότι ο Θεός μπορεί να κάνει ό,τι συνήθως καταφέρνουν και οι πιλότοι από μόνοι τους· το ίδιο ισχύει και για μένα. Μην ξανακάνεις οτιδήποτε θρησκευτικό κοντά στους παίχτες μου. Έγινα κατανοητός; Εκτός κι αν είμαστε ένα γκολ πίσω στο Καμπ Νου. Το έπιασες;»

«Αλλά ήταν το χέρι του Θεού που μας έσωσε, αφεντικό. Το βλέπεις, σίγουρα».

«Αρχίδια». Ο Μπεκίμ Ντεβελί, που καθόταν πίσω μας, είχε ακούσει τα λόγια του Ντένις.

«Ήταν θέλημα του Αλλάχ», επέμεινε ο Ντένις.

«Τι;» αναφώνησε ο Μπεκίμ. «Δεν το πιστεύω. Είναι ένας γαμημένος τζιχαντιστής, ένας τουρμπανοφόρος».

«Μπεκίμ», είπα. «Σκάσε τώρα».

Αλλά ο Ρώσος ήταν ακόμα γεμάτος αδρεναλίνη μετά την παραλίγο τραγωδία – το ίδιο κι εγώ· με έσπρωξε στην άκρη και κάρφωσε το δάχτυλό του στον ώμο του Ντένις.

«Άκου, φίλε», είπε, «με την ίδια λογική ήταν η θέληση του Αλλάχ που μας έκανε να φοβόμαστε για τη ζωή μας εξαρχής. Να ποιο είναι το πρόβλημα με εσάς· είστε ευχαριστημένοι να παίρνει ο φίλος σας ο Αλλάχ τα εύσημα όταν κάτι γίνεται σωστά, αλλά δεν θέλετε να τον κατηγορήσετε για οτιδήποτε όταν τα πράγματα πάνε στραβά».

«Σε παρακαλώ, μη γίνεσαι βλάσφημος», είπε ήσυχα ο Ντένις. «Και δεν είμαι τζιχαντιστής, αλλά είμαι μουσουλμάνος. Και τι μ' αυτό;»

«Νόμιζα ότι ήσουν Άγγλος», είπε ο Μπεκίμ. «Ντένις, τι είδους όνομα είναι αυτό για έναν τουρμπανοφόρο;»

«Είμαι Άγγλος», εξήγησε υπομονετικά ο Ντένις. «Αλλά οι γονείς μου είναι από τη Δημοκρατία της Ινγκουσετίας».

«Σκατά, ό,τι χρειάζομασταν», είπε ο Μπεκίμ. «Είναι *arabskiy* – γαμημένος ΛΚΝ».

Αργότερα έμαθα ότι ΛΚΝ ήταν αρχικά, αλλά και ένας από τους υποτιμητικούς όρους που χρησιμοποιούν οι Ρώσοι για να περιγράψουν οποιονδήποτε είναι από τις νότιες και πιθανότατα μουσουλμανικές δημοκρατίες. «Σκάσε, Μπεκίμ», είπα.

«Ξέρεις, επειδή είμαι μουσουλμάνος, δεν σημαίνει ότι είμαι και τρομοκράτης», είπε ο Ντένις.

«Άποψη σου κι άποψη μου. Άκουσε, φίλε μου, θα σου το πω τώρα. Ξέρω ότι είσαι ο διατροφολόγος της ομάδας. Αλλά να μη μου δώσεις ποτέ από το χαλάλ το κρέας σου. Αγαπώ όλα τα ζώα. Και δεν θέλω να φάω οποιοδήποτε ζώο που του έκοψαν τον λαιμό στο όνομα του Θεού. Να πάει να γαμηθεί. Θέλω μόνο κρέας από ζώο που έχει σκοτωθεί ανθρωπιστικά, εντάξει;»

«Γιατί να κάνω κάτι τέτοιο; Δεν είμαι κανένας φανατισμένος».

«Αυτό το λες τώρα. Αλλά η φάρα σου ήταν που σκότωσε όλα εκείνα τα παιδιά στο Μπεσλάν».*

«Εκείνοι ήταν από την Οσετία», είπε ο Ντένις.

«Να παν να γαμηθούν κι αυτοί».

«Αρκετά, Μπεκίμ», είπα. «Αν πεις άλλη μια λέξη, το κέρατό μου, θα σε στείλω πίσω στο Λονδίνο».

«Νομίζεις ότι θέλω ακόμα να πάω οπουδήποτε μετά τη γαμημένη πτήση που μόλις είχαμε;» Ο Μπεκίμ ακούμπησε τη μεγάλη του παλάμη στο στήθος του και κούνησε το κεφάλι. «Χριστέ μου, μπορεί να μην ξαναμπώ σε αεροπλάνο, αφεντικό. Κάποτε νόμιζα ότι ο Ντένις Μπέργκαμπ ήταν κότα επειδή δεν πήγαινε πουθενά πετώντας. Τώρα πια δεν είμαι και τόσο σίγουρος».

* Αναφέρεται στην ομηρία σε σχολείο του Μπεσλάν στη βόρεια Οσετία. Τα θύματα ξεπέρασαν τα 350, κυρίως παιδιά. (Σ.Ζ.Μ.)

Ποτέ δεν ήμουν φίλος των προστίμων στους παίχτες· μερικές φορές είσαι αναγκασμένος να το κάνεις, αλλά πάντα μου φαινόταν κάπως άσκοπο, σαν να σταματάς να δίνεις χαρτζιλίκι. Είναι πάντα καλύτερο να υποθέτεις ότι θέλουν να παίζουν και να είναι μέλη της ομάδας και ότι αν δεν συμπεριφερθούν σωστά και δεν φερθούν με σεβασμό στους άλλους, θα τους κόψεις. Το να στέλνεις κάποιον σπίτι από την προπόνηση ή από έναν αγώνα είναι συνήθως πιο αποτελεσματική τιμωρία ως έσχατη λύση. Ή να τους απειλήσεις πως θα τους ρίξεις γροθιά στο στόμα.

Κράτησα γερά στα χέρια μου τους ώμους του Ρώσου και τον κοίταξα στα μάτια. Ήταν μεγαλόσωμος, θερμοκέφαλος και με ένα κόκκινο γένη σαν φυτάρι, γι' αυτό τον φώναζαν κόκκινο διάβολο. Τον είχα δει να δίνει κουτουλιά στο στόμα αντιπάλων για λιγότερα απ' όσα έκανα εκείνη τη στιγμή· αλλά εγώ ήμουν προετοιμασμένος να του ανταποδώσω την κουτουλιά.

«Απλώς ηρέμησε, εντάξει;» είπα. «Σήμερα μου έχεις κάτσει στο στομάχι. Πρέπει να σταματήσεις να μιλάς και να κάτσεις καλά, Μπεκίμ. Όλοι μας είχαμε μια τρομακτική εμπειρία και κανείς μας δεν σκέφτεται ακόμα καθαρά. Αλλά ξέρεις κάτι; Χαίρομαι που το περάσαμε όλο αυτό. Τέτοια σκατά είναι που μας κάνουν ισχυρότερους ως ομάδα, τίποτ' άλλο. Και εννοώ εσένα, εννοώ εμένα, εννοώ εκείνον. Ναι, και τον Ντένις. Με καταλαβαίνεις, Μπεκίμ;»

Ο Μπεκίμ έγνεψε.

«Τώρα, νομίζω πως του χρωστάς μια συγγνώμη».

Ο Μπεκίμ έγνεψε πάλι και, με όψη σαν να ήταν έτοιμος να δακρύσει, ίσως επειδή είχε συνειδητοποιήσει πόσο κοντά είχε φτάσει στην ήττα, έδωσε το χέρι του στον Ντένις και τον αγκάλιασε· και μετά, με τον Ντένις ακόμα στην αγκαλιά του, ο μεγαλόσωμος άντρας άρχισε να κλαίει.

Νιώθοντας ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα, τους άφησα στην ησυχία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο Προμηθέας βρήκε την ομάδα στην Αγία Πετρούπολη. Ήταν παιδί ψηλό, μωώδες, με ένα μεγάλο χαμόγελο, ξυρισμένο κεφάλι και μύτη μακριά και πλατιά σαν την ασπίδα ενός Ζουλού και στ' αυτιά του είχε περισσότερα διαμαντένια σκουλαρίκια κι από τη Βασίλισσα του Σαβά. Ντυνόταν σαν αστέρας της ραπ μουσικής και μου φάνηκε πως είχε στην κατοχή του περισσότερα καπέλα του μπείζμπολ κι από τον Μπέμπ Ρουθ – η εμφάνισή του δηλαδή δεν ήταν κάτι περίεργο για τα παλικάρια της Λόντον Σίτι. Αντίθετα με κάποιους παίχτες μας, όμως, δεν έδειχνε καθόλου σημάδια κόπωσης μετά το Παγκόσμιο Κύπελλο· στην προπόνηση δούλευε σκληρά, έκανε ακριβώς αυτό που του λέγαμε και συμπεριφερόταν άψογα. Σταμάτησε ακόμα και να γράφει στο Twitter· και όταν με αποκάλεσε κύριο, σχεδόν ξέχασα τις προηγούμενες επιφυλάξεις μου σε σχέση με τη στάση του απέναντι στην πειθαρχία. Εξάλλου, μετά το πρώτο παιχνίδι είχα και ένα πιο επείγον ζήτημα να ασχοληθώ.

Η Δυναμό Αγίας Πετρούπολης είναι μια σχετικά νέα ομάδα και δημιούργημα των συνιδιοκτητών της, του Σεμιόν Μιχαϊλοφ και της Πούσκιν Κομπανίγια, μιας ρωσικής πολυεθνικής που δραστηριοποιείται στον χώρο της ενέργειας και κάνει τα πάντα από την κατασκευή τεράστιων ηλεκτρογεννητριών μέχρι την εξαγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου και, πολύ πιθανόν, μεγάλων ποσοτήτων μετρητών. Το Στάδιο Νιένσκανς, στις όχθες του ποταμού Νέβα, είναι κοντά στο Κέντρο Λάχτα, τον υψηλότερο ουρανοξύ-

στη στην Ευρώπη. Έχει χωρητικότητα πενήντα χιλιάδων θεατών, που το καθιστά, μέχρι τουλάχιστον να τελειώσει το νέο στάδιο της Ζενίτ, της παλαιότερης αντίζηλου της Δυναμό, το μεγαλύτερο στην πόλη. Όλα αυτά κάνουν την Αγία Πετρούπολη να ακούγεται εκλεπτυσμένη και σύγχρονη. Στην πραγματικότητα, οι δρόμοι είναι γεμάτοι λακκούβες, οι άνθρωποι καχεκτικοί και τα πάντα εκτός από τα καλύτερα ξενοδοχεία – από τα οποία υπάρχουν τρία ή τέσσερα ίσως – είναι γεμάτα ζούφια.

Τέτοιου είδους σιχαμερά ζούφια είναι και ο σκληρός πυρήνας χούλιγκαν του ποδοσφαίρου που κρατάνε ναζιστικές σημαίες, χαιρετούν ναζιστικά, πετούν μπανάνες στους μαύρους παίχτες και προκαλούν γενικά χάος όπου και όποτε μπορούν. Καθώς ο Μπεκίμ Ντεβελί έφυγε από τη Δυναμό Αγίας Πετρούπολης υπό δύσκολες συνθήκες πριν από έξι μήνες, είχα πάρει την απόφαση να μην παίξει στον πρώτο αυτό αγώνα μας, επειδή φοβόμουν ότι η παρουσία του θα εξαγρίωνε τους οπαδούς των γηπεδούχων. Επιπλέον, υπέθεσα ότι οι προσαγωγοί του ίσως χρειάζονταν μερικές μέρες ξεκούρασης ακόμα. Αλλά δεν επιθυμούσα καθόλου να ξεκουράσω τους μαύρους παίχτες μας· αυτό θα σήμαινε πως υπέκυπτα στον εκφοβισμό, που είναι ακριβώς ό,τι θέλουν τα καθάρματα οι ρατσιστές. Ίσως επειδή επρόκειτο για φιλικό παιχνίδι, ακούστηκαν λιγότερες κραυγές πιθήκων απ' ό,τι συνήθως και, μετά από δική μου προτροπή, οι μαύροι παίχτες μας, και είχαμε πολλούς, αρνήθηκαν να απαντήσουν στις προκλήσεις. Όπως θα προέβλεπε κανείς, στο χορτάρι έπεσε μια μπανάνα, αλλά τη μάζεψε και την έφαγε ο Γκάρι Φέργκιουσον, κίνηση γενναία, δεδομένης της κατάστασης των περισσότερων φρέσκων φρούτων στη Ρωσία.

Τα προβλήματα, όταν παρουσιάστηκαν, ήρθαν από εκεί που δεν τα περιμέναμε.

Η Δυναμό αμύνθηκε σωστά και είχε έναν παίχτη, τον κεντρικό τους αμυντικό, Αντρέ Σολόκοφ, που σημείωσα να έχω υπόψη μου για το μέλλον, αλλά το αστέρι του αγώνα ήταν ο δικός μας ει-

κοσιτετράχρονος Αραβοϊσραηλινός αριστερός εξτρέμ, ο Σολτάνι Μπουμεντιένε, που είχε ξεκινήσει την καριέρα του στη Χαίφα και, όπως και ο Ντένις Αμπάγεφ, ήταν μουσουλμάνος, αν και πολύ ήπιων τόνων και όχι ιδιαίτερα πιστός.

Το γκολ του Σολτάνι, το μοναδικό του παιχνιδιού, μπήκε αμέσως πριν από το τελευταίο λεπτό, ένα ιδιοφυές, φαλτσαριστό φάουλ από σχεδόν αδύνατη γωνία, σουτ που είχα δει να επιχειρεί στην προπόνηση, αλλά να πετυχαίνει πολύ σπάνια. Αυτό που συνέβη μετά ήταν που προκάλεσε όλα τα προβλήματα. Ο Σολτάνι έτρεξε προς την τηλεοπτική κάμερα και έκανε ένα χαιρετισμό με τέσσερα δάχτυλα πανηγυρίζοντας, κάτι που δεν σήμαινε τίποτα ούτε σε μένα ούτε και σχεδόν σε κανέναν άλλον στο στάδιο και που, εκείνη τη στιγμή, πέρασε χωρίς επεισόδια. Μόνο όταν βγήκαμε από το γήπεδο στη λήξη του αγώνα, η κατάσταση έγινε δυσάρεστη.

Ήμασταν στη φυσούνα των παιχτών στον δρόμο για τα αποδυτήρια, όταν αρκετά μέλη της τοπικής ΟΜΟΝ, της μονάδας αποκατάστασης τάξης, συνέλαβαν τον Σολτάνι και τον έχωσαν βίαια σε ένα αστυνομικό όχημα. Ο Βολόντια, ο μικροσκοπικός Ρώσος συνοδός μας, μίλησε με έναν από τους αστυνομικούς και ενημερώθηκε ότι ο χαιρετισμός με τα τέσσερα δάχτυλα που είχε κάνει στην κάμερα ο Σολτάνι ήταν αυτό που ονομαζόταν «4Rabia» – το σύμβολο εκείνων που στήριζαν τον Αιγύπτιο πρόεδρο Μοχάμεντ Μόρσι, που είχε καθαιρεθεί, και τη Μουσουλμανική Αδελφότητα, που στη Ρωσία είναι απαγορευμένος οργανισμός. Ο Βολόντια μας είπε επίσης ότι η αστυνομία είχε διαταγές να πάει τον Σολτάνι στο ξενοδοχείο Angleterre – εκεί όπου μέναμε – για να πάρει τα πράγματά του και να τον οδηγήσει κατευθείαν στο Διεθνές Αεροδρόμιο Πούλκοβο, απ' όπου θα τον απέλυναν αμέσως.

Ο Βίκτορ μας συνόδεψε μέχρι το ξενοδοχείο και πέρασε τα επόμενα τριάντα λεπτά στο τηλέφωνο με τον γενικό συνταγματάρχη της αστυνομίας στο Υπουργείο Εσωτερικών στη Μόσχα, ενώ η ομάδα περίμενε στο λόμπι. Η Μουσουλμανική Αδελφότη-

τα, έτσι ισχυρίστηκε τουλάχιστον ο γενικός συνταγματάρχης, είχε επικροτήσει παλαιότερες επιθέσεις στη Ρωσία από Τσετσένους μουσουλμάνους, αν και αργότερα φάνηκε ότι δεν υπήρχαν πραγματικά στοιχεία που θα στήριζαν την κατηγορία. Αλλά δεν υπήρχε αμφιβολία ότι ο λογαριασμός του Σολτάνι στο Twitter περιείχε την ακόλουθη ανάρτηση: *Στέκομαι με αγάπη και στρατιωτική ισλαμική αδελφότητα δίπλα στους φίλους και στην οικογένειά μου στην πλατεία Ταχρίρ #R4bia #Anticoup.** Όλα αυτά σήμαιναν ότι η συζήτηση του Βικ με τον γενικό συνταγματάρχη δεν είχε αποτέλεσμα και η απέλαση θα προχωρούσε όπως είχε διαταχθεί.

Μόλις ακούσαμε τα νέα, οι παίχτες και το προσωπικό μαζεύτηκαν έξω από την είσοδο του ξενοδοχείου και παρακολούθησαν καθώς ο Σολτάνι Μπουμεντιένε, φορώντας χειροπέδες, οδηγούνταν στο αεροδρόμιο. Κανείς δεν είπε κάτι ιδιαίτερο, αλλά η διάθεση ήταν μελαγχολική και αρκετοί από τους παίχτες μου είπαν πως γνώμη τους ήταν να ακολουθήσουμε όλοι τον Σολτάνι στο Λονδίνο με το επόμενο αεροπλάνο. Με βάση όσα συνέβησαν στη συνέχεια, ίσως να ήταν καλύτερα να το είχαμε κάνει.

Ο Τύπος είχε μυριστεί πια την ιστορία και κατά διαβολική τύχη σε αυτόν περιλαμβανόταν και το BBC World** που δεν είχε λαβράκι εδώ και δύο δεκαετίες. Με κάποιο τρόπο έπεισαν τον Μπεκίμ Ντεβελί να τους δώσει συνέντευξη για όσα συνέβησαν και ο Μπεκίμ χάρισε στον τυχερό δημοσιογράφο μια ακόμα μεγαλύτερη ιστορία από αυτή για την οποία έκανε ρεπορτάζ.

Ο Μπεκίμ ήταν ο μόνος Ρώσος στην ομάδα μας και πήρε πολύ προσωπικά όσα συνέβησαν στον Σολτάνι:

«Ως Ρώσος πολίτης», είπε, «αισθάνομαι βαθιά ντροπή για όσα συνέβησαν εδώ στο Στάδιο Νιένσκανς σήμερα το απόγευμα. Ο Σολτάνι Μπουμεντιένε είναι φίλος μου και δεν έχει καμία σχέση

* Αντιπραξικόπημα. (Σ.τ.Μ.)

** Διεθνής έκδοση του BBC. (Σ.τ.Μ.)